

ADAM SZAFRAŃSKI

O metodach badawczych w publicznym prawie gospodarczym

Streszczenie

Artykuł stanowi refleksję wokół zagadnienia metody badawczej w publicznym prawie gospodarczym. W pierwszej części wyjaśnione zostaje pojęcie nauki, przez którą rozumiany jest proces polegający na usystematyzowanym dążeniu do poznania prawdy w celach idealistycznych lub utylitarnych. Za punkt wyjścia przyjmuje się definicję K. Jaspersa, zgodnie z którą pojęcie nauki zawiera trzy elementy: metodyczne poznawanie (1), pewność wiedzy (2), powszechne obowiązywanie (3). Następnie rozważany jest każdy ze wskazanych elementów. Metodyczne poznawanie należy odróżnić od mniemania. To pierwsze jest poznawaniem rzeczywistości zakładającym świadomość istnienia metody badawczej oraz jej ograniczeń. Stosowanie metody powinno być silnie powiązane z celem badawczym. Mniemanie zaś jest powodowane intuicją. Z kolei pewności w nauce prawa poszukuje się w odpowiedzi na pytania o treść prawa obowiązującego oraz w kryteriach oceniających prawo i rezultatach tej oceny. Trzeci element, czyli powszechne uznanie, wiąże się z ogólnie akceptowanymi w nauce metodami wykładni i podstawami prawa leżącymi w prawach człowieka i będącej ich źródłem godności człowieka.

Druga część tekstu skupia się na określeniu celu badawczego i adekwatności metody – odnosi się do metod dogmatyczno-prawnej, historycznoprawnej i prawnoporównawczej, które powinny zmierzać do ustalenia prawa obowiązującego i jego oceny.

W trzeciej części artykułu zostaje przedstawiona propozycja metody badawczej w publicznym prawie gospodarczym, składającej się z trzech elementów: przedstawienia kontekstu celu badawczego, zastosowania metody dogmatyczno-prawnej, a następnie własnej oceny prawa obowiązującego.

W ostatniej części zostaje zwrócona uwaga na potrzebę prawości życia, a więc etosu, jako warunku zdolności rozpoznania tego, co sprawiedliwe.

Słowa kluczowe: metoda badawcza – publiczne prawo gospodarcze – etos